

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Ajankohtaista TE-palveluista

OSMO GAALA

13.2.2020

Jari Aaltonen

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus

TE-asiakkaat ja työkyky

- Eduskuntaryhmät sitoutuivat jatkamaan kannanoton (5.2.2019) myötä myös seuraavalla hallituskaudella osatyökykyisten ja pitkäaikaistyöttömien työmarkkina-aseman parantamista ja heille suunnattujen palveluiden kehittämistä.
- Jatkotyön lähtökohtana toimii Tuija Oivon ja Raija Kerättären selvitystyö ja sen ehdotukset ovat jatkoa Osatyökykyisille tie työelämään (OTE) hankkeen työlle.
- Työllisyysasteen 75% tavoite edellyttää laajempaa osallistumista työelämään.
- Osatyökykyisiä työttömiä oli Etelä-Pohjanmaalla v. 2019 keskim. 968
- Paikallinen ja alueellinen kehitystyö tärkeää tavoitteiden saavuttamiseksi. Etenkin kuntatason yhteistyössä onnistuminen tärkeää.
- Valtakunnallisilla ratkaisuilla kuitenkin keskeisin merkitys: lainsäädäntö, etuudet, yhteensovittaminen jne.

Ohjelman perusta on havainto palveluiden riittämättömydessä

- Työttömien joukossa terveydenhuollon palvelutarve on suurta ja monissa kunnissa palvelut ovat riittämättömät; esim. terveystarkastuksia tehty hoitoilmoitusten mukaan 3,6 %:lle työttömistä vuonna 2018. Palvelutarve työkyvyn tuen palveluiden osalta jää tunnistamatta sekä sote- että TE-palveluissa.
- Työeläkekuntoutuksen ja Kelan ammatillisen kuntoutuksen volyymit kasvavat ja niiden tuloksellisuus näyttäytyy hyvältä; työttömiä ja myös esim. maahanmuuttajia näihin palveluihin osallistuu suhteellisesti vähemmän; jotkin vammaryhmät jäävät kuntoutuksen ulkopuolelle?
- TE-palvelujen tarpeenmukaisessa tarjoamisessa on puutteita
 - Ilmiötä selvitetty mm. kehittämistyöpajassa 16.10.2019
 - Työkyvyn tuen tarve jää tunnistamatta
 - Palvelukokonaisuuksien mahdollisuuksia ei hahmoteta: esim. työkyvyn tuen ja osaamisen kehittämisen yhdistäminen, työkokeilun ja työn mukauttamistarpeiden tunnistamisen yhdistäminen
 - Työnantajayhteistyön ja työnantajille suunnattujen palvelujen kehittäminen
 - Työnantajat tarvitsevat tietoa osatyökykyisyydestä yleensä, apua rekrytointitilanteissa työjärjestelyjen tai mukautusten suunnittelussa
 - Monilla toimialoilla työvoimapulan takia työnantajat ovat hyvin avoimia saamaan työvoimaa erityisryhmistä; tarvittaessa muihinkin tehtäviin, jos se vapauttaa olemassa olevaa työvoimaa kriittisiin tehtäviin

TE-palvelujen uudelleenmuotoilu (TEM)

- **Henkilökohtaisen palvelun tehostaminen**
 - vahvistetaan TE-toimistojen työkykykoordinaattori-työnkuvaa: 20hvt:n lisäys / vuosi
- **Työkykyä kartoittavien ja tukevien elementtien kytkeminen TE-palveluihin**
 - Selvitetään nykyisten palveluiden sisällölliset kehittämistarpeet, nykyisten palveluiden yhdistämistarpeet (palvelukokonaisuudet) ja uusien palvelusisältöjen kehittämistarpeet
 - Kokeilut, yhteys kuntakokeiluihin
- **Palvelutarpeen arviointi - palvelut ja digiratkaisut vaikeassa työmarkkina-
asemassa oleville**
 - Miten esim. työkykyyn ja sen edistämiseen liittyvät palvelutarpeet tunnistetaan
 - Miten valikoidutaan tarkempiin selvityksiin / SOTE-palveluihin

Tarpeet otetaan huomioon myös EU:n rakennerahastojen ohjelmakauden valmistelussa

Alueelliset kehittämistoimet

- Monialainen työllisyyspalvelu AIMO: uudelleenorganisoitu ja panostettu työttömien terveystalvuuhiin, ostopalveluna hankittu asiantuntijalääkärin palvelua, kokemukset erittäin hyviä.
- *"Hyvinvointi: "asiakkaan kokonaistilanne otetaan huomioon" on toteutunut koska on monta eri toimijaa samoissa tiloissa (kela, terveydenhoitaja, lääkäripalvelut jne)."*
- AIMOssa täsmennetty työnjakoa ja rooleja kuntoutuksen, osatyökykyisten palvelujen ja työ- ja toimintakyvyn arvioinnin osalta.
- Työ- ja toimintakyvyn arviointipalvelu ostopalveluna sekä AIMOn että TE-toimiston asiakkaille.
- AIMO osatyökykyiset Suora-palvelu ostopalveluna tuetaan siirtymiä työelämään
- Työllisyyden kuntakokeilu käynnistyy Seinäjoki & Ilmajoki alueilla ja siinä odotukset kohdistuvat etenkin heikommassa työmarkkina-asemassa olevien palvelujen kehittymiseen. Kuntien muut palvelut (terveys-, sosiaali-, koulutus- ja nuorisopalvelut) tulisi kokeilussa hyödyntää tehokkaasti.

AIMO, Monialainen työllisyyspalvelu. Toimintamallin hyödyt ja vahvuudet Kelan näkökulmasta:

On pystytty sujuvoittamaan asiakkaiden polkuja yhdessä kumppaneiden kanssa.	Asiakkaiden työmarkkina-avalmiuksia on pystytty parantamaan esimerkiksi kuntoutuksen kautta.	Asiakkaiden kokonaistilanne huomioidaan eri toimijoiden yhteistyönä.	
Asiakkaat ovat tyytyväisiä palveluun ja antavat siitä palautetta.	Kelakuva on kohentunut asiakkaiden ja kumppaneiden kesken.	AIMOssa mennään syvemmälle asioissa kuin kevyempi tietämys Kelan etuuksista. Tarvitaan osaamista eri etuuksista ja etuuksien vaikutuksesta toisiinsa.	Kelan palveluiden tuntemus kumppaneille ja asiakkaille on kasvanut. Kumppanityötä myös esim. lääkärikonsultaatioissa.
	Asiakkaita on saatu oikeille etuuksille ja kaikki vielä hakemattomat etuudet on tullut haettua.	Työtapana on asiakkaan osallistaminen oman elämänsä ratkaisuihin aktiivisesti.	